

Przenosisz firmę, pomyśl o odprawach

WYPOWIEDZENIA
Gratyfikacja pieniężna najczęściej występuje przy dokonywaniu zwolnień grupowych. Takie samo świadczenie trzeba jednak czasem wypłacić pracownikowi, który odmówi przyjęcia nowych warunków pracy

Jeżeli wyłączną przyczynę rozwiązania się za porozumieniem stron lub wskutek wypowiedzenia umowy o pracę stanowią okoliczności nie dotyczące pracownika, szef (zatrudniający co najmniej 20 podwładnych) musi liczyć się z obowiązkiem wypłaty odprawy. Wynika to z art. 8 i art. 10 ust. 1 ustawy z 13 marca 2003 o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (DzU nr 90, poz. 844 ze zm.).

Wysokość tego świadczenia zależy od zakładowego stażu pracy. Waha się od jednomiesięcznej do trzymiesięcznej płacy danego pracownika. Nie może jednak przekraczać 15-krotności płacy minimalnej (czyli w 2011 r. 20 790 zł).

PRZYKŁAD 1

Firma zatrudnia 23 informatyków. W związku z utratą strategicznego klienta podjęła decyzję o redukcji pięciu etatów. Zwolnieni będą uprawnieni do odprawy w wysokości zależnej od zakładowego stażu pracy poszczególnych osób.

Kosztowna decyzja

Analogiczne skutki finansowe może mieć wręczenie tzw. wypowiedzenia zmieniającego, jeśli pracownik odrzuci proponowane przez szefa nowe warunki pracy lub płacy. Wtedy też angaż rozwiązuje się z upływem właściwego okresu wypowiedzenia (art. 42 § 3 k.p.). Co więcej, decyzja odmowna musi być obiektywnie uzasadniona. Potwierdził to **Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z 12 sierpnia 2009 (II PK 38/09)**.

Jeżeli przyjęcie przez pracownika propozycji pracodawcy wiązałoby się z radykalnym i szczególnym pogorszeniem warunków zatrudnienia podwładnego, rozwiązanie angażu wskutek jej odrzucenia może być uznane za dokonane wyłącznie z przyczyn dotyczących pracodawcy. W konsekwencji odprawa będzie należna.

PRZYKŁAD 2

Pani Marta ma dwójkę dzieci w wieku szkolnym. Pracuje w agencji reklamowej w Krakowie. Firma otwiera drugie biuro w Warszawie. Szef wręczył jej wypowiedzenie zmieniające, proponując zmianę miejsca pracy. Jeżeli pani Marta zaoponuje,

będzie jej należna odprawa. Przeniesienie miejsca pracy wiązałoby się przecież z codziennymi, wielogodzinnymi dojazdami lub ze zmianą miejsca zamieszkania i szkoły dla dzieci.

Biorąc pod uwagę cel przepisów, prawo do odprawy z tytułu odrzucenia warunków z wypowiedzenia zmieniającego powstaje jedynie w szczególnych okolicznościach. Przede wszystkim gdy propozycja szefa nosi znamiona sztywności lub jest na tyle niekorzystna, że jej przyjęcie okazuje się obiektywnie niemożliwe.

Tylko wyjątkowo

Inaczej wygląda sytuacja, gdy nowe warunki są co prawda nieco gorsze lub bardziej niedogodne, lecz – biorąc pod uwagę okoliczności konkretnego przypadku – można obiektywnie stwierdzić, że pracownik powinien je przyjąć. Wtedy zatrudniony nie nabędzie prawa do dodatkowej rekompensaty.

PRZYKŁAD 3

Pan Marcin jest zatrudniony jako przedstawiciel handlowy. Jego praca polega na kontaktach z klientami w regionie, co wiąże się z częstymi podróżami. Szef wyposażył go w luksusowy samochód służbowy. Model i marka auta oraz prawo pana Marcina do korzystania z niego również do celów prywatnych zostały zagwarantowane w umowie o pracę. Z powodu cięcia kosztów po zmniejszeniu liczby klientów firmy pracodawca zdecydował, że wszyscy zatrudnieni dostaną do dyspozycji tańsze, standardowe pojazdy. Pan Marcin nie zgodził się na podpisanie aneksu do umowy o pracę. Zostało mu wręczone wypowiedzenie zmieniające. Pracownik nie przyjął nowych warunków i jego stosunek pracy się rozwiązał. Nie nabędzie on prawa do odprawy, bo zmiana standardu samochodu nie może być uznana za znaczące pogorszenie warunków zatrudnienia.

Obowiązek większych

Należy pamiętać, że ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, a co za tym idzie również przepisy dotyczące odpraw mają zastosowanie jedynie w firmach zatrudniających co najmniej 20 pracowników. Nie stosuje się ich do mniejszych pracodawców.

—Patrycja Zawirska
 radca prawny

w kancelarii Raczkowski i Wspólnicy